

ÚVODNÍ SLOVO

Finanční ředitel jednoho našeho významného klienta mi před několika lety řekl, že když slyší slovo antimonopolní úřad, vždy se mu nejprve vybaví faktury naší advokátní kanceláře, a poté myšlenky plynule přejdou na malinkaté zasedací místnosti úřadu, ve kterých si účastníci řízení, pracovníci úřadu i advokáti, družně seděli všichni navzájem na klíně, protože jinak by se tam vůbec nevešli.

Myslím si, že tato vzpomínka stále ještě v nemalé míře postihuje současné vnímání antimonopolního úřadu v podnikatelské veřejnosti. Advokáti z nás „tahají velké peníze“, aby nás zastupovali před úřadem, u kterého stále ještě moc nevíme, co vlastně chce. Jinak řečeno, víme v čem nám antimonopolní úřad může uškodit, ale stále nějak moc nevíme, v čem nám může pomoci. Pokud vynecháme těch několik desítek advokátů, kteří se na danou problematiku specializují, podnikatelská veřejnost bohužel stále většinově chápe úřad jako „zlého pána“ a mnohem méně jako „dobrého sluhu“. Otázka zní, co se s tím dá dělat. Část věcí vyřeší čas, více osobních zkušeností se soutěžní problematikou a mediální aktivita pracovníků úřadu. Nicméně pořád chybí, dle mého názoru, základní hmotné předpoklady. Úřad je stále personálně poddimenzovaný, chybí mu významnější prostředky na externí analýzy (i když i zde se blýská na lepší časy) a na trvalou sektorovou specializaci a analýzu. Občas mám pocit, že jediné místo, kde čeští politici úspěšně bojují s nárůstem byrokracie a snižováním výdajů na státní správu, je brněnský úřad. Bohužel, vzhledem k rozsahu jeho působnosti, zrovna zde je to na úkor věci.

Přitom výzvy, které úřad čekají v nejbližších letech, jsou zásadní. Málokdo si například uvědomuje, že zostřující se boj na trhu surovin je záležitost, která bude mít velmi často fatální antimonopolní dopady a že na tato střetnutí se subjekty, které z kontroly dodávek surovin či například vody budou chtít udělat podstatně větší zlatý důl, než je slušné, musí být antimonopolní úřad po všech stránkách dobře vybaven. A to nejen proto, aby efektivně sankcionoval, ale především proto, aby byl schopen rychle a kvalifikovaně odlišit „zrno od plev“ a zasahoval jenom tam, kde to má smysl.

Určitě mi ani do budoucnosti nebude vadit, když si finanční ředitel některého našeho klienta vybaví při slově antimonopolní úřad nejprve faktury naší kanceláře. Budu však rád, když ta další vzpomínka bude již o něčem poněkud jiném, než jsem popsals v úvodu tohoto článku.

*Radek Pokorný, advokát
Prezident České asociace pro soutěžní právo*

CO JE SOUTĚŽNÍ ADVOKACIE

Soutěžní advokacie je souhrn všech aktivit zaměřených na podporu vzniku a rozvoje konkurenčního prostředí, včetně zvyšování obecného povědomí veřejnosti o prospěšnosti hospodářské soutěže. Důsledné prosazování soutěžních principů přispívá k rozvoji jednotlivých odvětví. ÚOHS pravidelně analyzuje klíčové trhy, dává připomínky k návrhům zákonů, zveřejňuje svoje stanoviska, vydává rozhodnutí. Cílem je přispět k zlepšení situace na dotčených trzích, odstraňování bariér a napomáhat konkurenceschopnosti. ÚOHS také v tomto směru spolupracuje s odvětvovými regulátory nebo například se Sdružením obrany spotřebitelů ČR.

PŘÍKLADY PŘÍPADŮ ŘEŠENÝCH TZV. SOUTĚŽNÍ ADVOKACIÍ

Česká tisková kancelář (ČTK)

Úřad zjistil indicie na možné porušení zákona ze strany ČTK tím, že ve smlouvách o dodávání, odběru a využívání zpravodajství uzavíraných s vydavateli tisku bylo na základě požadavku ČTK zakotveno ustanovení o minimálních cenách pro další prodej zpráv v elektronické podobě. ČTK Úřadu sdělila, že důvodem uplatňování předmětných ustanovení je, aby se zprávami tiskové kanceláře nemohlo být obchodováno za dumpingové ceny a nedocházelo k narušení soutěže na trhu elektronické distribuce zpráv ČTK. Po datu 1.11.2005 přestala ČTK navrhopvat zakotvení inkriminovaných závazků o cenách pro další prodej do smluv s vydavateli odebírajícími zpravodajství ČTK. Rovněž uvedla, že v minulosti nikdy nevyuocovala ani nesankcionovala ne/plnění dotčených ustanovení v praxi, protože jejich smysl spatřovala především v prevenci. **V rámci vytvoření rovných podmínek pro všechny distributory zpráv se ČTK rozhodla odstranit předmětné ustanovení také ze všech smluv s vydavateli denního tisku uzavřených před datem 1.11.2005, resp. zahájit příslušná jednání v tomto smyslu.**

JaGa, spol. s r.o. - soutěžní advokacie

Uvedená společnost odmítla dodávky potiskovacích strojů, náhradních dílů a spotřebního materiálu společnosti LIFTEC CZ, která byla do 1.10.2004 výhradním distributorem potiskovacích strojů společnosti Videojet Technologies Inc. (se sídlem v USA a pobočkami v Evropě). V roce 2004 probíhaly dodávky tohoto zboží již bez písemné smlouvy a následně bylo společnosti LIFTEC CZ oznámeno, že dodávky budou ukončeny k 31.12.2004, což se také stalo. Důvodem měla být fúze v USA, kdy společnost DANAHER Corporation vlastníci Videojet převzala společnost Willet – konkurenčního výrobce, kterého v České republice po několik let distribuuje společnost JaGa. LIFTEC CZ se poté obrátila na JaGa, která se stala od roku 2005 výhradním distributorem i potiskovacích strojů značky Videojet pro území ČR a SR, se žádostí o dodání náhradních dílů a spotřebního materiálu, aby mohla plnit již dříve převzaté zakázky/záruky vůči svým zákazníkům. JaGa odmítla poptávané zboží spol. LIFTEC CZ dodat. LIFTEC CZ rovněž oslovil jednotlivé distributory potiskovacích strojů značky Videojet působící v jednotlivých zemích EU se žádostí o dodávky - žádný z oslovených distributorů na tuto žádost nereagoval. Případ byl řešen jednáním v rámci soutěžní advokacie - Úřad byl společností LIFTEC CZ a JaGa informován, že dne 31.8.2005 došlo k uzavření Smlouvy o spolupráci mezi spol. LIFTEC CZ a JaGa, na základě které došlo k obnově dodávek náhradních dílů a spotřebního materiálu k potiskovacím strojům značky Videojet.

„Díky přístupu a jednání ÚOHS dostala naše společnost šanci na existenci na trhu v ČR, ale i ve Slovenské republice. Po zásahu úřadu došlo skutečně ze strany společnost JaGa k uzavření smlouvy

s naší společností na dodávky náhradních dílů i kapalin. Vztahy se společností JaGa jsou v současné době a chceme věřit, že i nadále zůstanou korektní," uvedl k ukončenému šetření ředitel společnosti LIFTEC CZ Karel Soukup.

Obec Hlubočky

Úřad šetřil podnět týkající se nájemní smlouvy, kterou pisatel podnětu uzavřel s obcí Hlubočky. Dodatek ke smlouvě ho zavazoval prodávat pivo stejného stupně a množství za cenu minimálně o jednu korunu vyšší, než-li prodává nájemce v sousední restauraci umístěné v kulturním domě, kterou obec Hlubočky také pronajímala. Případ byl řešen v rámci soutěžní advokacie a Úřad informoval obě strany o tom, že by mohlo jít o zakázanou a neplatnou dohodu a vyzval obec Hlubočky k nápravě. Poté, co byl z dodatku ke smlouvě vypuštěn protisoutěžní článek, bylo šetření ukončeno.

CET 21

Úřad vlastním šetřením zahájeným na základě novinového článku zjistil, že smlouvy uzavírané společností MAG MEDIA (na základě komisionářské smlouvy uzavřené s CET 21) se zadavateli reklamy na TV NOVA obsahují ustanovení, která mohou narušit soutěž, neboť zavazují zadavatele reklamy, aby garantovaný objem inzerce na celé období platnosti smlouvy umístili na TV NOVA. Zadavatelé reklamy byli rovněž motivováni zvyšovat garantovaný objem inzerce oproti minulému období a dále za nedodržení dohodnutého objemu sankcionováni smluvní pokutou. Rovněž systém uplatňování podmínek byl netransparentní a vůči jednotlivým zadavatelům nebyly uplatňovány shodné podmínky v případě srovnatelného objemu reklamy. Poté, co Úřad na jednání se zástupci CET 21 objasnil protisoutěžní dopady těchto ustanovení, se společnost CET 21 zavázala protisoutěžní ustanovení ve smlouvách odstranit a předložit Úřadu nové znění smluv se zadavateli reklamy. Většina smluv již byla předložena, probíhá vyhodnocování. Předpoklad ukončení šetření do konce srpna 2006.

Zásah ÚOHS byl kladně hodnocen zadavateli reklamy. „Úřad svým velice kompetentním šetřením přispěl k tomu, že TV Nova podnikla určité kroky k uvedení svých obchodních smluv týkajících se prodeje reklamního času do souladu s platnými právními předpisy. Problémem bohužel zůstává, že legislativní rámec je v současné době nastaven tak, že televizní trh je v České republice dlouhodobě deformovaný a netransparentní, takže sám o sobě vytváří prostředí pro zneužívání dominantního postavení. Poslední legislativní změny týkající se postupného omezování reklamy ve vysílání veřejnoprávní televizi tuto situaci ještě dále zhorší, přičemž zavedení digitálního vysílání k řešení situace přispěje jen ve velice omezené míře," uvedl k situaci na trhu Jan Levora, výkonný ředitel Českého sdružení pro značkové výrobky, které sdružuje významné zadavatele reklamy na TV NOVA.

PNS, a.s.

V průběhu roku 2005 ÚOHS obdržel značný počet stížností od prodejců periodického tisku na jednání První novinové společnosti PNS, a.s.. Úřad s PNS opakovaně jednal a nadále průběžně jedná a požaduje nastavení obchodních podmínek tak, aby nemohlo dojít vůči prodejcům tisku k uplatnění rozdílných nebo nepřiměřených podmínek. PNS byla stanoven termín k napravení smluv na 1.3.2007 s ohledem na skutečnost, že se týká cca 16 tisíc prodejních míst.

Fišl

ÚOHS se zabýval posouzením rámcových obchodních smluv o výhradním prodeji, či koupi infračerveného topného systému, které firma Fišl uzavírala s obchodními partnery v období let 2004 – 2005. Na základě jejich posouzení dospěl Úřad k závěru, že předmětné smlouvy obsahují některá

ujednání, která mohou narušit hospodářskou soutěž na trhu (stanovení prodejních cen pro konečné zákazníky, vymezení území, na kterém může obchodní partner zakoupené výrobky dále prodávat). Poté, co Úřad projednal předmětnou problematiku se zástupci společnosti Fišl, přijala tato společnost nápravná opatření a upravila stávající smlouvy s obchodními partnery tak, aby neobsahovaly protisoutěžní ujednání, čímž došlo k odstranění závadného stavu.

Česká kancelář pojistitelů (ČKP)

ČKP je profesní organizace pojistitelů provozujících pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. S ohledem na skutečnost, že ČKP při přijímání nových členů požaduje přijímací poplatek ve výši 30 mil. Kč (cca 1 mil. EURO), je výrazně zkomplikován vstup nových pojistitelů na trh pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (tzv. povinné ručení) v České republice. Členství v ČKP vzniká právní mocí rozhodnutí Ministerstva financí České republiky, kterým bylo pojistiteli uděleno povolení k provozování pojištění. Současně se vznikem členství v ČKP vzniká novému členu povinnost platit povinné příspěvky členů ČKP. Přijímací poplatek uplatňovaný vůči novým členům ČKP nemá oporu v legislativě a jeho výši nemohou noví členové ČKP nijak ovlivnit. Přijímací poplatek a jeho nepřiměřená výše má výrazně diskriminační a protisoutěžní charakter, který omezuje vstup na trh tohoto pojistného produktu novým pojistitelům. Úřad proto sdělil zástupcům ČKP, že existence přijímacího poplatku je neodůvodněná a v rozporu se soutěžním právem, neboť vytváří bariéru vstupu pro nové soutěžitele na trh zákonného pojištění motorových vozidel. **Správní rada ČKP následně na jednání shromáždění členů ČKP konaném v únoru 2006 přijala opatření k nápravě.**

Komora veterinárních lékařů ČR

Komora požádala Úřad o stanovisko k ustanovením profesního řádu regulujících reklamu v oblasti veterinárních služeb. Na základě doporučení Úřadu došlo k vypuštění ustanovení zakazujícího cenovou reklamu, dále bylo doporučeno neuplatňování ustanovení o nepřípustnosti podbízení veterinárních ošetření nebo úkonů a nepřípustnosti zasilání výzev k vakcinacím a písemných informačních materiálů jiným než vlastním pravidelným zákazníkům.

Dodávky kojeneckého a dětského zboží

Úřad jednal s distributorem kojeneckého a dětského zboží za účelem projednání ustanovení obsažených v obchodních podmínkách s odběrateli kojeneckého a dětského zboží, v nichž zavazoval maloobchodní prodejce dodržovat doporučené maloobchodní ceny v případě, že tito prodejci chtějí získat množstevní slevy. Na základě tohoto jednání distributor Úřadu předložil nové znění obchodních podmínek pro své maloobchodní partnery, které již neobsahují protisoutěžní ustanovení.

HIBERNIA spol. s r.o.

Úřad z vlastního podnětu zahájil šetření ve věci stanovování koncových prodejních cen značkových hodinek koncernu Swatch Group, které v České republice distribuje společnost HIBERNIA. V dodavatelských smlouvách, které má společnost HIBERNIA jako dodavatel uzavřené se svými odběrateli, Úřad zjistil protisoutěžní ustanovení, konkrétně že dodavatel má právo změnit velkoobchodní a maloobchodní ceny a odběratel se zavazuje, že na základě této změny cen přecení zboží. Úřad vyzval společnost HIBERNIA k přehodnocení cenové politiky a zjednání nápravy. Společnost HIBERNIA uznala protisoutěžní charakter smluvních ustanovení a přislíbila zpracování nových distributorských smluv, které již budou v souladu se soutěžním právem. Šetření nebylo

dosud uzavřeno. Společnost HIBERNIA přislíbila doručit Úřadu úplné znění návrhů nových smluv v termínu do 15.8.2006.

SONY Czech spol. s r. o.

V letošním roce provedl Úřad v rámci své dozorové pravomoci šetření zaměřené na vertikální vazby mezi nejvýznamnějšími dodavateli spotřební elektroniky a maloobchodními prodejci se zaměřením na skutečnost, zda dodavatelé jakýmkoli způsobem nutí či motivují prodejce k dodržování jimi vydávaných a doporučovaných maloobchodních cen. Při tomto šetření ÚOHS zjistil, že společnost Sony Czech spol. s r. o. (dodavatel spotřební elektroniky) ve svých cenících uvádí tzv. „referenční MOC (s DPH)“ a „dodatečnou marži – při zachování referenční ceny“. Tyto formulace v ceníku mohly nasvědčovat, že k vázání prodejců doporučenou cenou může docházet. Úřad ověřil, že jeden z prodejců se skutečně domníval, že dodatečná marže mu může být vyplacena v případě dodržování doporučené maloobchodní, tj. referenční ceny.

Záležitost byla projednána při ústním jednání se zástupcem spol. Sony Czech spol. s r. o. Ten Úřadu objasnil, že ve skutečnosti nejde o zvýhodnění za dodržování doporučené maloobchodní ceny, avšak zároveň připustil zavádějící formulaci v ceníku. Proto v novém ceníku platném od 1. 4. 2006 již není pojem „dodatečná marže při zachování referenční ceny“ používán, což rovněž vydaným ceníkem doložil.

Úřad tak projednáním a vysvětlením věci dosáhl odstranění zavádějících formulací v ceníku, které u odběratelů mohly vyvolávat dojem, že za dodržení doporučené maloobchodní ceny budou zvýhodněni dodatečnou marží.

Distributoři filmů

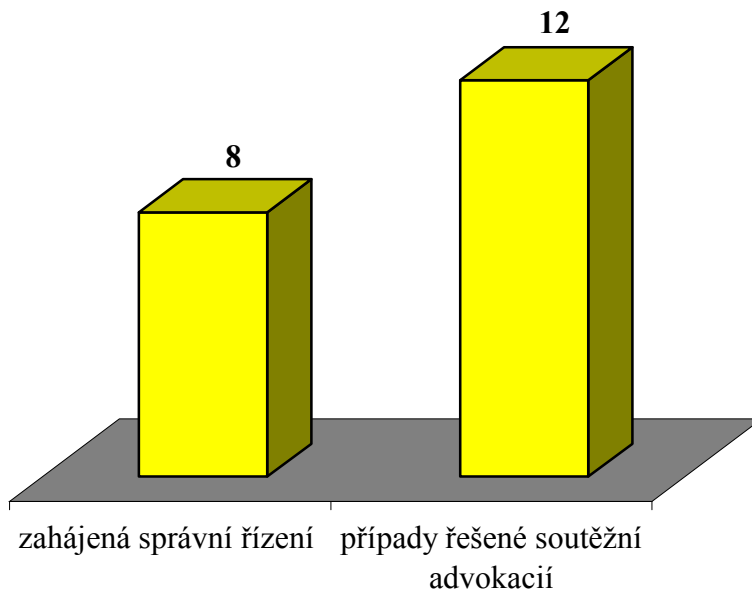
Dne 19.1.2006 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže obdržel podnět Brněnského kulturního centra s žádostí o prošetření, zda je chování filmových distributorů v souladu s pravidly hospodářské soutěže, kdy tito upřednostňují při uvolňování premiérových filmů provozovatele multikin (pozn. dle definice Asociace provozovatelů kin se jedná o kina s více než 4 promítacími sály) na úkor majitelů a provozovatelů kin střední a malé velikosti.

Úřad podnět prošetřil, přičemž nezjistil žádné indicie o existenci zakázaných dohod mezi distributory navzájem, případně distributory a provozovateli multiplexů a podnět v tomto směru uzavřel.

Během šetření však ÚOHS zajistil Všeobecné obchodní podmínky poskytování podlicencí k šíření audiovizuálních děl v kinech a obdobných zařízeních. V nich je určen systém, dle kterého určují distributoři provozovatelům minimální vstupné, společně s určením procentní výše tzv. půjčovného, tj. procentního podílu distributora na zisku provozovatele kina za promítání jednotlivého filmového titulu, což může být porušením zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Úřad proto pozval na jednání zástupce Asociace provozovatelů kin a Unie filmových distributorů (tato sdružení přistoupila k výše jmenovaným všeobecným obchodním podmínkám) a vyzval je, aby změnil protisoutěžní ustanovení ze Všeobecných obchodních podmínek poskytování podlicencí k šíření audiovizuálních děl v kinech a obdobných zařízeních tak, aby nedocházelo k narušování hospodářské soutěže na trhu distribuce filmových titulů a aby informovali Úřadu o provedené změně ve lhůtě do 1.10.2006.

Srovnání počtu zahájených správních řízení týkajících se nových případů a počtu případů řešených soutěžní advokací (od 1. 9. 05 - 30. 8. 06)

PASIVNÍ LEGISLATIVA

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže posuzuje každoročně desítky až stovky návrhů zákonů (v roce 2005 jich bylo 595), prováděcích právních předpisů a materiálů nelegislativní povahy. K těmto materiálům přitom uplatňuje svoje připomínky, které lze svou povahou zařadit do **tzv. soutěžní advokacie**. **Také v návrzích zákonů nebo vyhlášek mohou být některé protisoutěžní ustanovení, která by v případě jejich uvedení do praxe mohla narušit situaci na dotčených trzích.**

Příklad

Nakládání s elektroodpady

V září roku 2005 byla přijata nová právní úprava v oblasti nakládání s elektroodpady, kterou je prováděcí vyhláška k zákonu č. 185/2001. Sb., o odpadech. Tato vyhláška byla publikována ve Sbírce zákonů dne 15. září 2005 pod číslem 352/2005 Sb. a nabyla účinnosti dnem vyhlášení. Za poměrně krátkou doby účinnosti vyhlášky obdržel Úřad řadu podnětů výrobců elektrozařízení i subjektů jinak dotčených předmětnou vyhláškou, vyjadřujících nespokojenost s jejím zněním. V reakci na tyto podněty se Úřad začal danou problematikou podrobně zabývat a dospěl ke zjištění, že zmíněná právní úprava může vést k narušení hospodářské soutěže na trhu nakládání s elektroodpady.

Zákon o odpadech ukládá výrobcům elektrozařízení a dalším osobám povinnosti v souvislosti s odděleným sběrem, zpětným odběrem, zpracováním, využitím a odstraněním elektrozařízení a elektroodpadu. Na základě zmocnění v zákoně o odpadech byla Ministerstvem životního prostředí po dohodě s Ministerstvem financí vydána zmíněná vyhláška, která provádí příslušná ustanovení zákona o odpadech. Problematickými částmi výše uvedené vyhlášky jsou zejména její ustanovení upravující způsob financování nakládání s elektrozařízeními pocházejícími z domácností.

Při nakládání s elektrozařízeními uvedenými na trh po dni 13. srpna 2005 má výrobce možnost vybrat si mezi třemi systémy - **systémem individuálním**, kdy pro financování takového nakládání výrobce sám zřídí účelově vázaný bankovní účet, na který ukládá finanční prostředky nebo poskytne finanční záruky formou uzavření pojistné smlouvy. Dále **systémem solidárním**, provozovaným dvěma nebo více výrobci či **systémem kolektivním**, který je provozován osobou odlišnou od výrobce. Při nakládání s elektrozařízeními uvedenými na trh do dne 13. srpna 2005 již výrobce tuto volbu nemá. Ačkoli zákon o odpadech v tomto smyslu nic nenaznačuje, vyhláška stanoví, že pro každou skupinu elektrozařízení zajišťuje společné plnění financování nakládání s historickými elektrozařízeními **pouze jeden kolektivní systém**. Na základě výše uvedené vyhlášky byl tedy vytvořen monopol v oblasti financování likvidace historického elektroodpadu. Za zmínku stojí, že tento požadavek nebyl zakotven v původním návrhu, předloženém v meziresortním připomínkovém řízení (jednalo se o návrh vyhlášky o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady a návrh vyhlášky, kterou se stanoví bližší podmínky financování nakládání s elektrozařízením pocházejícím z domácností a nakládání s elektroodpadem).

Výrobci elektrozařízení jsou tak připraveni o možnost dohodnout se na podmínkách fungování systému a namísto toho jsou nuceni přijmout podmínky, které jsou jim diktovány správcem kolektivního systému vybraným ministerstvem. Lze současně předpokládat, a zkušenosti ze zahraničí to potvrzují, že v důsledku absence soutěže na tomto trhu jsou i soutěžitelé nuceni nést vyšší náklady spojené s likvidací elektroodpadu, než by tomu bylo na trhu konkurenčním. Úřad již absolvoval několik jednání se zástupci Ministerstvem životního prostředí za účelem zjednání nápravy. Přes veškeré snahy se však Úřadu doposud nepodařilo prosadit požadované změny ve znění vyhlášky nicméně její platnost byla skupinou poslanců napadena u Ústavního soudu.

SPOLUPRÁCE S REGULÁTORY

Regulační úřady jako Český telekomunikační úřad (dále jen ČTÚ) nebo Energetický regulační úřad (dále jen ERÚ) činí ex ante opatření vedoucí k nahrazení konkurenčního prostředí v oblasti, kde efektivní hospodářská soutěž neexistuje, nebo téměř neexistuje, zatímco ÚOHS konkrétními zásahy ve správních řízeních může ex post postihnout chování soutěžitele, které jde nad rámec zvláštního regulačního zákona. Kombinace ex ante regulace (s ohledem na budoucí vývoj) odvětvového regulátora společně s ex post ochranou hospodářské soutěže realizovanou Úřadem, je užitečným nástrojem k dosažení účinné podpory a ochrany hospodářské soutěže v regulovaných odvětvích, s konečným cílem odstranění samotné regulace a prosazení účinné soutěže.

SPOLUPRÁCE S ČESKÝM TELEKOMUNIKAČNÍM ÚŘADEM

V lednu 2001 podepsali předseda ÚOHS a předseda ČTÚ Memorandum o spolupráci, které má sloužit jako nástroj pro vytvoření srozumitelného a stabilního regulačního rámce v telekomunikačním sektoru. V období po podepsání Memoranda se postupně formovaly nástroje pro vzájemnou spolupráci, zejména prostřednictvím žádostí o stanoviska a ad hoc konzultací řešených případů, jakož i používáním prvků soutěžní advokacie.

Reálným příkladem je vydání nového cenového rozhodnutí ČTÚ č. 01/2005, kterým došlo k odstranění protisoutěžní struktury přímo regulovaných cenových plánů společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s., kterou Úřad opakovaně při svých jednáních s ČTÚ namítal. **Cenové plány HOME MINI, HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD** tak, jak byly stanoveny cenovým rozhodnutím ČTÚ č. 01/2002, totiž obsahovaly ze soutěžního hlediska nepřípustnou vazbu hovorových kreditů pro volání na pravidelný měsíční paušál, který musí zákazníci hradit společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. za užívání telefonní stanice. Díky této vazbě byli zákazníci ČESKÉHO TELECOMU, a.s. minimálně do vyčerpání hovorových kreditů vázáni ke službám této společnosti a nebyli motivováni využívat služeb i ostatních telekomunikačních operátorů, neboť od ČESKÉHO

TELECOMU, a.s. získávali plnění, které vnímali jako plnění „zdarma“.* Regulované cenové plány byly předmětem mnoha jednání mezi zástupci ČTÚ a Úřadu, na kterých zástupci Úřadu opakovaně vyjadřovali tyto své výhrady. Úřad rovněž opakovaně zaslal ČTÚ své **přípomínky k návrhům nového cenového rozhodnutí**, kterým nakonec byla vazba hovorového kreditu na měsíční paušál v cenových plánech (vyjma HOME MINI) odstraněna. Úřad také namítal nemožnost služby volba/předvolba operátora v cenovém plánu HOME MINI jakožto skutečnost omezující hospodářskou soutěž. Úřad nikdy nezpochyboval existenci cenového plánu určeného výhradně pro sociálně slabé účastníky, ale takový program musí být poskytován pouze za předem jasné stanovených a transparentních kritérií. Úřad je toho názoru, že získání cenového plánu HOME MINI (nebo obdobně koncipovaného plánu založeného i pod jiným jménem) by mělo být vázáno na splnění předem daných podmínek (např. životní minimum, nízký příjem, apod.), přičemž splnění těchto podmínek musí žadatel o cenový plán HOME MINI předem prokázat. V případě nesplnění stanovených kritérií by žadatel neměl na tento cenový plán nárok.

V souladu s ustanovením § 130 odst. 3 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, rovněž Úřad průběžně konzultuje s ČTÚ **analýzy 18 relevantních trhů v sektoru elektronických komunikací**. Cílem těchto analýz je v souladu se zákonem o elektronických komunikacích a rovněž s příslušnými komunitárními směrnici vyhodnotit soutěžní prostředí na konkrétních 18 relevantních trzích, určit případný subjekt s významnou tržní silou a vyhodnotit, zda je nezbytné na těchto trzích stanovit *ex ante* regulační opatření či zda jsou případné problémy řešitelné pouze na základě práva na ochranu hospodářské soutěže.

SPOLUPRÁCE S ENERGETICKÝM REGULAČNÍM ÚŘADEM

Úřad spolupracuje s Energetickým regulačním úřadem (ERÚ) v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství, včetně konzultací při vedení správních řízení. Úřad spolupracoval s ERÚ na tvorbě některých vyhlášek a prosazoval v průběhu jejich přípravy soutěžní principy. Úřad tak například v uplynulých měsících konzultoval situaci na trhu s plynem a podmínky postupné liberalizace, včetně možnosti stanovení podmínek či opatření vedoucích k posílení konkurence na tomto trhu.

PŘÍKLADY TZV. SOUTĚŽNÍ ADVOKACIE, PROVÁDĚNÉ EVROPSKÝMI SOUTĚŽNÍMI ÚŘADY

Soutěžní advokacie je mnoha antimonopolními institucemi vnímána jako stále významnější nástroj podporující kvalitu konkurenčního prostředí. ÚOHS například od nástupu předsedy Martina Pecina v září roku 2005 významně zvýšil podíl případů řešených mimo správní řízení. Výhodou tohoto postupu je především rychlá náprava závadného stavu na trhu.

„Soutěžní advokacie je velice užitečná a také náš úřad ji používá docela často,“ tvrdí Giovanni Napolitano z italského soutěžního úřadu. O tom, zda je zahájeno správní řízení nebo je příslušná causa řešena soutěžní advokací, se ale rozhoduje případ od případu. *„Často také spolupracuje s dalšími orgány státní správy a ministerstvy,“* doplňuje Napolitanova slova jeho kolegyně Letizia Razzitti.

* Ostatní cenové plány společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. (které nebyly regulovány cenovým rozhodnutím ČTÚ a které obsahovaly hovorové kredity nebo volné minuty pro volání zdarma) byly předmětem správního řízení vedeného Úřadem s touto společností pro porušení čl. 82 Smlouvy o založení ES.

Slovenský Protimonopolní úřad pod pojmem soutěžní advokacie vnímá takové aktivity, které přímo nesouvisí s uplatňováním zákona o ochraně hospodářské soutěže, ale jsou cílené na podporu soutěžního prostředí, v kterém působí jednotliví podnikatelé a které přispívají k zvýšení povědomí společnosti ohledně smyslu a přínosu soutěžní politiky jako takové. „Aktivity formou sůtažnej advokacie smerujú najmä na štátne inštitúcie, ktoré nastavujú podmienky a pravidlá pre podnikateľský sektor, ako aj k samotnej verejnosti s cieľom zvýšenia povedomia o prínosoch sútaže a úlohe sútažnej politiky. Ide najmä o aktivity smerujúce k eliminácii prijímania neodôvodnených reštriktívnych opatrení zo strany štátu, k zavádzaniu regulačných opatrení len v tých prípadoch ak dochádza k zlyhaniu trhu a súťaž je vhodné nahradiť reguláciou. V prípadoch možného protisútažného správania sa podnikateľských subjektov a snahy o rýchlu nápravu stavu na predmetnom trhu úrad skôr pristupuje k správnym konaniam končiacim sa vydaním rozhodnutí ukladajúcim podnikateľom plnenie záväzkov odstraňujúcich obavy úradu z možného obmedzovania sútaže,“ uvedla předsedkyně slovenského Protimonopolního úřadu Danica Paroulková.

V širším smyslu lze mezi soutěžní advokacii počítat také některé aktivity soutěžních úřadů v oblasti osvěty. Například Švédsko v posledních 11 letech věnovalo 70 mil. švédských korun (cca 210 mil. českých korun) do oblasti výzkumu jednotlivých trhů, na semináře, konference a další aktivity. Zajímavostí je každoroční soutěž pro studenty, kde je vyhodnocována nejlepší esej na téma hospodářské soutěže. V roce 2005 se této soutěže zúčastnilo celkem 26 studentů. Devět z nich bylo pak oceněno souhrnně částkou 60 tisíc švédských korun (cca 180 tisíc českých korun). Jednou z podstatných činností švédského soutěžního úřadu je pravidelní roční zpráva o stavu soutěžního prostředí na významných trzích. Tato zpráva je v prosinci daného roku předkládána švédské vládě a poté zveřejněna i v anglickém překladu.

NĚMECKO

Německý soutěžní úřad (Bundeskartellamt) se v předešlých letech zabýval v rámci soutěžní advokacie např. mediálními zákony jednotlivých německých zemí, mezistátní dohodou o televizním vysílání, recyklaci použitých automobilů, balícím průmyslem, otevíracími hodinami obchodů, Zákonem o slevách, privatizaci poštovních služeb, komunikacemi, recyklací, reformou energetického průmyslu.

IRSKO

Advokacie ve věci regulace maloobchodu

Až do současnosti byla úroveň soutěže v maloobchodním prodeji v Irsku velmi silná (s určitými výjimkami kvůli regulačním omezením) a vstup byl otevřen velkým provozovatelům převážně z Velké Británie. Jedním z důsledků byla relativně nízká míra inflace ve srovnání se spotřebitelskými cenami v devadesátých letech. Ale plánovací procesy k využití půdy daly držitelům půdy výraznou sílu k zabránění vstupu na trh formou založení podniku na zelené louce v maloobchodu.

Malí maloobchodníci žádali stále větší ochranu. Zpráva parlamentní Spojené Komise podniků a malého podnikání volala po velkém množství omezení: snížení maximální velikosti obchodu (z 3000 metrů čtverečních na 2500 metrů čtverečních), vyžadovala vnitrostátní nákupní úřady a dodavatele, zakazovala velkým obchodům mít otevřeno přes noc a omezovala jejich nedělní otevírací hodiny a žádala „monitoring“ a omezení volného parkování ve velkých obchodech a na místo toho podporu nakupujících, aby parkovali ve městě. Žádala o nastudování způsobů jak nařídit družstevním obchodním organizacím snížit ztráty menších obchodů, které čelily zkušenostem ze zhroutení centralizované distribuce.

Irský úřad (The Competition Authority) proti tomuto národnímu pravidlu argumentoval takto; na plánování založený přístup by měl ponechat prostor pro místní odlišnosti a rozhodnutí tak, aby odpovídal místním vztahům a situacím. Úřad namítal, že pravidla založená jen na velikosti obchodu by byla protisoutěžní. Ochrana malých a neefektivních irských maloobchodníků by jim nepřinesla nic dobrého, z dlouhodobého hlediska by jejich přežití záviselo na zlepšení efektivity. Úřad poznamenal, že úsilí favorizovat irské firmy před zahraničními soutěžiteli by pravděpodobně porušilo soutěžní principy EU a vyjádřil pochybnosti, že by lidé z města, snažícího se snížit dopravní zácpu v ulicích měst, přivítali ustanovení zvyšující dopravní zátěž.

ITÁLIE

Analýzy politik a advokacie byly důležitou činností italského úřadu (Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato) již od jeho založení. Pravomoci týkající se soutěžní advokacie jsou dány zákonem. Úřad jedná z vlastní iniciativy nebo na žádost vládních úřadů, Úřad může prozkoumávat a podávat zprávy o otázkách a problémech, které se týkají hospodářské soutěže a trhu.

Asi polovina případů soutěžní advokacie se týkala sektorů, které jsou předmětem širší snahy liberalizovat trhy a to v oblastech jako jsou telekomunikace, energetika, doprava a finanční služby.

Příklad soutěžní advokacie Úřadu - Reforma v oblasti telekomunikačních sítí

V této oblasti Úřad jednal v rámci soutěžní advokacie více než v jiných oblastech. Předmětem se v posledních letech staly pravidla pro získávání licencí na digitální mobilní síť, pronájem telefonních okruhů a tarifů, referenční spojovací poplatky a příprava regulace, která implementují evropskou legislativu, pravidla pro licence a povolení, služby mobilních operátorů, alokace kmitočtů, telefonních čísel a universální služby.

NORSKO

Soutěžní zákon výslovně opravňuje provádět soutěžní advokacii. Soutěžní orgán (Norwegian Competition Authority) se má zabývat opatřeními veřejné správy, které by mohly omezovat hospodářskou soutěž tím, že ve vhodných případech předloží návrhy, jež by zefektivnily hospodářskou soutěž a umožnily vstup nových soutěžitelů na trh. Výkon tohoto oprávnění umožňuje soutěžnímu orgánu předkládat kritiku nařízení a rozhodnutí jiných složek vlády.

Komentáře a zprávy soutěžního orgánu zkoumají důsledky politik na hospodářskou soutěž v širokém spektru oblastí. Nedávno byla publikována zpráva, ve které byla posuzována situace v oblasti zemědělství. Tato zpráva měla být podkladem pro vytváření budoucích činností v oblasti zemědělských produktů a zemědělské výroby. Ve zprávě bylo uvedeno, že problematika vysokých cen v Norsku by mohla být vyřešena liberalizací dovozu potravin. Některé komentáře a připomínky soutěžního orgánu se zabývaly regulacemi v oblasti ochrany životního prostředí. Soutěžní orgán kritizoval návrh na zřízení monopolu na šrotování motorových vozidel, který by vznikl na základě výhradní smlouvy mezi ministerstvem životního prostředí a konsorciem automobilových společností.

FINSKO

Soutěžní politika v rámci přípravy reformy oblasti elektřiny

Iniciativa předsedy finského soutěžního orgánu (Finnish Competition Authority) na konci 80. let vedla k vytvoření pracovní skupiny, jejímiž členy byl finský soutěžní orgán a ministerstvo financí. Akvizice v této oblasti uspořádaly vytvoření Rady pro otázky energetiky v roce 1990. Návrh Rady, jejímž členem byl také finský soutěžní orgán, obsahoval také uložení povinnosti přenášet elektřinu

také pro jiné společnosti a oddělení přenosu a distribuce od výroby. V rámci procesu tvorby nového energetického zákona se podařilo finskému soutěžnímu orgánu prosadit své návrhy.

ROZHOVOR S PŘEDSEDOU ÚOHS MARTINEM PECINOU

Korupce? Není to tak strašné.

Ekonom, 24.8. 2006, str.: 30-33

* Kdybyste měl vyjmenovat několik nejhorších prohřešků, s nimiž jste se za dobu působení v úřadě setkal, co by to bylo?

Ten úplně největší nemůžu zveřejnit, protože se jím zabývá policie. Týká se veřejných zakázek v samosprávě. Pro nás jde o starý případ, který už se částečně zrealizoval, policii jsme to ale předali teprve nedávno. Nejvážnější případy jsou právě ve veřejných zakázkách, ale u nás zatím nebyl žádný opravdu veliký případ jako na Slovensku, kde dali za pochybení při udělování veřejné zakázky na stavbu nějaké dálnice pod Tatrami pokutu 1,5 mld. slovenských korun. Co se týká hospodářské soutěže, tak nejhorším případem s největším dopadem na ekonomiku je RWE Transgas.

* Zůstaneme-li u veřejných zakázek, proč jsou v ČR stále tak citlivou oblastí? V červenci 2006 zveřejněná zpráva Světové banky zdůraznila vzestup korupce při veřejném zadávání v Česku. V čem je podle vás problém? V právní úpravě?

Zákon máme úplně stejný jako jiné země EU. A jsem přesvědčen, že ani situace tady není horší, naopak si myslím, že na úroveň korupce v západní Evropě jsme se ještě nedostali. Když

jsem začal v roce 1996 pracovat v soukromé firmě Hutní projekt, setkal jsem se s francouzskými partnery, kteří mi povykládali, co všechno museli v Česku udělat, aby dostali zakázku. Já jsem se zhrozil a říkal jsem, že to jsme tady jako v Africe. Oni odpověděli, že ne, protože v Africe se dává čtyřnásobek; v Německu trochu míň a ve Francii asi stejně jako u nás. Jestli se u nás říká, že je situace hrozná, vyplývá to jen z české národy. Když půjde nějaký výzkumník po ulici a bude se tázat, jestli je u nás korupce, tak každý Čech bude křičet, že »tady je to fakt hrozný«. Bavil jsem se o tom s Transparency International a oni říkali, že si myslí totéž. Uvědomme si, že v roce 1990 byl v ČR úplatek bonboniéra a kafe, ale s kufry plnými peněz se tady začalo běhat, až když sem přišli Němci, Francouzi, Italové, Španělé. Ti sem tu kulturu přinesli...

* ...ale doma to nedělají...

Ale dělají, jen vám to neřeknou.

* A Světová banka své průzkumy určitě nemá postaveny na tom, že by pracovníci chodili po ulici a vypyтали se. Výzkum se týkal specificky veřejných zakázek a banka asi vycházela i z korupčních případů, které se dostaly na světlo.

Počet případů, které se šetří, může naopak svědčit o výkonnosti české justice. Samozřejmě že u veřejných zakázek je pro korupci velký prostor. Kdyby se vybíralo vždycky jen podle výše ceny a dalších kritérií bylo co nejméně, byl by menší. Nemyslím ale, že bychom byli schopni to nějakým způsobem vymýtít úplně. Jsem přesvědčen, že tento problém je do určité míry součástí evropské kultury.

* Vy jste se za dobu svého působení na úřadě s korupcí nesetkal?

Že by mně někdo něco nabízel, to ne. U nás je jen málo prostoru pro to, aby jednotlivec něco ovlivnil, protože se rozhoduje dvoustupňově. Dávat nějaký úplatek na prvním stupni nemá moc smysl a na druhém stupni mám k ruce rozkladovou komisi, jejíž závěry až na nepatrné výjimky respektuji. Ovlivnit rozkladovou komisi jde také těžko, je to osm lidí, které ani nikdo nezná - jsou z univerzit a z advokátních kanceláří. Samozřejmě jsem se s takovými pokusy setkal v minulosti na Ministerstvu průmyslu a obchodu. Byly to ale spíše směšné případy: když za vámi přijde poslanec a říká, že kdybyste »něco« udělal, tak by vám on něco dal nebo by z vás udělal velvyslance v Bulharsku. Přitom je to člověk, který nemá ani peníze, ani žádný vliv na to, kdo bude velvyslancem. Také za mnou chodili lidé, kteří chtěli, abych ovlivnil něco, co jsem vůbec neměl v kompetenci. Naštěstí jsem nikdy na ministerstvu nebyl u rozhodování o veřejných zakázkách. Samozřejmě že ti lidé, kteří to tam dělají, jsou v daleko větším pokušení.

* Takže chcete říct, že se o korupci na ÚOHS nikdy nikdo ani nepokusil?

Já jsem se s ničím takovým nesetkal. Může se samozřejmě stát, že někdo nakontaktuje pracovníka, který dělá na prvním stupni na veřejných zakázkách a připravuje rozhodnutí pro paní náměstkyni, která ho potom podepisuje. V nejdůležitějších snech si dovedu představit, že někdo nakontaktuje i paní náměstkyni. Pak je tady ale ještě odvolací orgán, předseda a rozkladová komise. A nakonec i soud.

* Když jste nastupoval do funkce, měl jste předsevzetí, že budete přistupovat k případům více selským rozumem, posuzovat, zda někdo udělal chybu záměrně nebo omylem. Dodržujete to?

Máte pravdu, pokud jde o veřejné zakázky, řekl jsem, že nebudeme právní hnidopiši, že když najdeme chybu, neznamená to, že hned zakázku zrušíme. Pokud dojde jen k formální chybě, která neovlivní pořadí nabídek, zákon dovoluje, abychom upustili od pokuty. Musíme se na to dívat rozumně. Nemá smysl dávat městům obrovské pokuty, protože to pak zaplatí občan. Dám příklad, který jsme před nedávnem řešili. Obec vypsala veřejnou soutěž na dodávku lanovky. Podle zákona je »zásadní rozdíl v tom, jestli vypíšete veřejnou soutěž na dodávku nebo na stavební zakázku. Pokud část zakázky představují stavební práce, pak celá zakázka musí být vypsána jako stavební. U této zakázky tvořily stavební práce sice jen 10 %, ale přesto to mělo být vypsáno jako stavební zakázka. Jenže kdyby to ta obec chtěla vypsát jako stavební zakázku, tak by napřed musela vybrat, jakou tam chce lanovku - a my bychom jí to výběrové řízení na stavební zakázku mohli zrušit, protože předem specifikovala lanovku, což se nesmí, protože i výrobci lanovek spolu musí soutěžit. Vzhledem k nedokonalosti zákona by se tedy ani žádná zakázka nikdy nerealizovala, protože ji nejde vypsát tak ani tak. Takže jsme se nad tím zamysleli a nakonec jsme to starostovi povolili, protože nikoho neokradl ani nezvýhodnil.

* Jenže někdy je asi těžké rozlišit, zda šlo o chybu nebo záměr.

Někdy ano, někdy ne. Když dopravní podnik objedná autobusy od určité firmy bez výběrového řízení s tím, že už od ní má vozový park, a vy zjistíte, že ten vozový park jsou čtyři trolejbusy, přičemž teď

objednává 200 autobusů, tak to je lumpárna. I podobné věci se dějí. Některé opravdu drsné předáváme policii a nebojíme se dát vysokou pokutu.

* Uveďte nějaký takový drsný případ.

Mám tady případ, kdy město trvale nevypisuje výběrové řízení na dodávky výpočetní techniky. Mají nějakou velmi starou smlouvu a pouze podepisují další dodatky. Než to zjistíme, je to vždycky zrealizované. Tam dáváme pokuty v maximální možné míře, ale starosta řekl veřejně, že s tím kalkulují a že se jim to vyplatí. Takže jsme to předali policii. My jinou možnost než dávat pokuty nemáme.

* V červnu letošního roku přijala Evropská komise nová doporučení týkající se právě výše pokut. O co konkrétně jde?

Cílem EK je, aby za stejný delikt, například za stejný kartel, dostala společnost v různých státech přibližně stejnou pokutu. Princip je v tom, že by se měly dávat pokuty, které dosáhnou až 60 % obratu, ovšem toho obratu, kterého se porušení soutěže týká. Pokuty tedy budou drastičtější, mohou dosáhnout až deseti procent celkového obratu - to ovšem chceme uplatňovat pouze v případě nejtěžších deliktů s dalšími přitěžujícími okolnostmi. Donedávna to u nás bylo tak, že základem k vypočítání pokuty bylo 8 milionů korun a tato suma se upravovala podle toho, jestli šlo o malou nebo velkou firmu a podle typu porušení zákona. Nyní na základě doporučení EK připravujeme vlastní metodiku. Chceme, aby například za horizontální kartely byla pokuta 1-10 % relevantního obratu, za zneužívání dominantního postavení 0,1-1 % - podle závažnosti. Takže z toho vidíte, že například u RWE Transgas by při uplatnění nové metodiky byla pokuta daleko větší, takhle činí jen asi půl procenta.

* Jak často se s Bruselem radíte o některých případech? Je známo, že v kauze Lesů ČR jste čekali na vyjádření evropských expertů na antimonopolní právo.

Můj předchůdce na ÚOHS rozhodl, že Lesy ČR nejsou veřejným zadavatelem a společnost se podle toho řídila a v dobré víře uzavřela smlouvy s lesními společnostmi bez výběrového řízení. Upřímně řečeno, já jsem s minulým rozhodnutím ztotožněn nebyl, ale nechtěl jsem dělat rovnou něco, co by mohlo subjekty poškodit. Zahájili jsme komunikaci s Bruselem poté, co si tam jeden z podniků stěžoval. Není to ale tak, že by doporučení EK bylo závazné. Oni říkají, jak by to mělo vypadat podle nich, ale rozhodnutí je na nás. Pokud bychom se ho ale nedrželi, mají možnost žalovat ČR a domáhat se změny našeho rozhodnutí soudními prostředky EU. Brusel se vyjádřil jasně, že Lesy ČR jsou veřejným zadavatelem a že by tedy smlouvy mezi Lesy a lesními společnostmi měly být neplatné. My jsme přijali stejný závěr. Naše rozhodnutí je přezkoumatelné u soudu. Když se zjistí, že je v pořádku, stane se pravomocným. Jenže my můžeme pouze konstatovat porušení zákona, neřešíme spor mezi dvěma subjekty, to znamená, že nemůžeme rušit smlouvy. To může udělat až soud, který by měl vycházet z našeho rozhodnutí. Pokud vím, soudy už začaly vydávat předběžná opatření, kterými nařizují ukončení smluv.

* Vraťme se k případu RWE Transgas, kterému jste udělil historicky nejvyšší pokutu - 370 milionů korun. Připomeňme, že na začátku byly stížnosti na nefungující trh s plynem a neadekvátně rostoucí ceny. Vy jste tehdy říkal, že vám připadá smysluplnější říci plynářům hned, aby ceny napravili, než dlouhodobě shromažďovat data a vypočítávat, o kolik milionů odběratele poškodili. Takže jste jim to řekl, ale nic se nestalo, tudíž jste přistoupili k pokutě.

Ano, to je kauza, kterou řeším od doby, co jsem nastoupil. V říjnu jsem se s nimi poprvé sešel a řekl jim, že jejich ceny pro velkoodběratele nejsou v pořádku. O co jde: jakmile bude od 1. ledna příštího roku trh s plynem zcela otevřen, musí být systém dobře nastaven. Nejde ani tak o těch 34 společností, které jsou poškozeny jednáním RWE Transgas, ty se můžou hájit i před soudem. Ale jde o těch několik milionů zákazníků, lidi i společnosti, kterých se trh dotkne příští rok. Jenže jsme společnou řeč nenašli. Oni řekli, že nebudou nic měnit. Až v rámci správního řízení byli ochotni k

nápravě, ale jen něčeho. Jenže to už nejde, jakmile je zahájeno správní řízení, musí napravit všechno, tam už zákon nedovoluje licitaci.

* A vy věříte tomu, že těch 370 milionů zaplatí?

Případ půjde do druhého stupně, oni určitě podají rozklad. Pokud by teď slíbili, že uvedou do pořádku všechno, co jsme jim vytkli, jsem ochoten se s nimi bavit o snížení pokuty, ale ne o řád. I oni už dnes přiznávají, že pochybili.

* Byl už někdy vůbec nějaký případ, kdy by hříšník zaplatil takovou pokutu, kterou jste mu na začátku stanovili?

Určitě. Nejnižší pokuta byla pro Pohřební službu v Prostějově - 900 tisíc korun. Největší případ zaplacené pokuty je 205 milionů od Českého Telecomu. Teď jsme vyhráli u soudu další spor s Českým Telecomem z dřívějších dob, pokuta už byla zaplacená. U soudu je ÚOHS většinou úspěšný.

* Pokud vím, pokoušel jste se také jednat s ČEZ o »zastropování« cen elektřiny pro velké spotřebitele. Opravdu si myslíte, že je možné proti ČEZ uspět?

S lidmi z ČEZ jsem mluvil a myslím, že ani manažeři ani dozorčí rada by se nějakému »zastropování« nebránili. Je tady ale problém. Zhruba před třemi lety jsme si řekli, že aby nemohly ceny elektřiny růst nad únosné meze, použijeme metodu nařízené aukce. Aukce je výborný tržní prostředek, který díky přeshraničním tokům udržuje cenu na úrovni, jako je v zahraničí. Jenže problém je v tom, že u nás je elektřina ještě levnější než v zahraničí a aukce tu cenu srovnává, tedy zvyšuje. Když ČEZ přikážeme, aby dal do aukce víc výkonu, tak přijde EON, Pražská energetika a další obchodníci a cenu vyženou ještě víc. Náš úřad nemá žádný tržní mechanismus, kterým přidržet ceny dole. Zkousím hledat nějaké možnosti s regulátorem (ERÚ, Energetický regulační úřad - pozn. red.).

* Vůči velkým evropským energetickým společnostem se snaží rázně vystupovat i EK, jež je podezřívá z porušování kartelového práva. Určitě znáte případ, kdy vyšetřovatelé vtrhli do centrálních energetických firem v šesti zemích a prohledali je. Dovedete si něco takového představit v Česku?

Jistě, i my to děláme, jen se tady tím nikdo nechlubí. My samozřejmě posíláme lidi dělat tzv. dawn raidy tam, kde to považujeme za smysluplné. Celkem za dobu, co jsem v úřadě, bylo takových případů jen několik, pět šest. Měli jsme také jeden případ, kdy nás požádala o součinnost EK, bohužel ho ještě nemůžu zveřejnit. Týkalo se to velké české firmy v telekomunikacích. Přijeli lidé z EK a společně jsme šli za přítomnosti policie do firmy.

* Jak funguje filozofie »domluva a žádost o okamžitou nápravu«, která se u RWE Transgas neosvědčila, v jiných případech?

V naprosté většině případů postupujeme jinak, než se to dělalo dřív. Minulá praxe byla taková, že jakmile se ÚOHS dozvěděl o porušení zákona, zahájil vyšetřování, které probíhalo v naprosté tajnosti. Když byly shromážděny nějaké důkazy, začalo správní řízení, ve kterém se směřovalo k pokutám a k nápravným opatřením. Problém byl v tom, že vyšetřování probíhalo relativně dlouho a dopady na trh potom byly horší. My zjišťujeme, že řada subjektů o tom, že porušuje zákon, ani neví. Například neví, že svým distributorům třeba nemůže určovat, na jakém území budou prodávat. A když jim včas řekneme, aby to napravili, a oni to udělají, tak se v podstatě nic nestane. V ČR je sice na dobré úrovni stav liberalizace, ale informovanost veřejnosti o tom, co se smí a co se nesmí z hlediska soutěže, je stále velmi nízká. To je také jeden z důvodů, proč připravujeme na listopad velkou odbornou konferenci, která by měla přispět k popularizaci legislativy v soutěžním právu. Zahajovat ji bude prezident Václav Klaus a přijedou i předsedové antimonopolních úřadů z jiných zemí, mimo jiné i prezident ICN (International Competition Network), zastřešující celosvětové organizace.

***

Ing. Martin Pecina, MBA (1968) je absolventem Strojní fakulty Vysoké školy báňské v Ostravě, studoval také na Masarykově ústavu vyšších studií Sheffield Business School. Pracoval jako programátor, pak jako obchodní ředitel společnosti Proxima a v letech 1999-2003 byl generálním ředitelem Hutního projektu Frýdek-Místek. Od roku 2003 byl náměstkem ministra průmyslu a obchodu, předsedou ÚOHS se stal v září 2005.

Foto autor| FOTO EKONOM - VENDULA FANTOVÁ